



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 690

Warszawa, 29 sierpnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Michała Wawera

(-) Karina Anna Bosak; (-) Krzysztof Bosak; (-) Bronisław Foltyn; (-) Roman Fritz; (-) Krzysztof Mulawa; (-) Bartłomiej Pejo; (-) Grzegorz Adam Płaczek; (-) Michał Połuboczek; (-) Włodzimierz Skalik; (-) Krzysztof Szymański; (-) Krzysztof Tuduj; (-) Witold Tumanowicz; (-) Michał Wawer; (-) Ryszard Wilk; (-) Przemysław Wipler; (-) Andrzej Tomasz Zapałowski.



USTAWA

z dnia 2024 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, 232, 854, 858, 859, 863.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 ust. 1 po pkt 119 dodaje się pkt 119a w brzmieniu:

„119a) dochody (przychody), o których mowa:

- a) w art. 30a ust. 1 pkt 2 i 2a – w zakresie odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta, oraz
- b) w art. 30a ust. 1 pkt 3,
do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100.000 zł.”;

2) w art. 41:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Płatnicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od dokonywanych wypłat (świadczeń) lub stawianych do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4-5a, 13-17 oraz art. 30a ust. 1 pkt 1-11 oraz 11b-13, z zastrzeżeniem ust. 4cb, 4d, 5, 10, 12 i 21.”,

b) po ust. 4ca dodaje się ust. 4cb w brzmieniu:

„4cb. Płatnik nie jest obowiązany do poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od dokonywanych przez niego na rzecz podatnika wypłat lub



postawienia do jego dyspozycji pieniędzy lub wartości pieniężnych z tytułów określonych:

a) w art. 30a ust. 1 pkt 2 i 2a – w zakresie odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta, oraz

b) w art. 30a ust. 1 pkt 3,

jeżeli łączna wysokość tych wypłat, pieniędzy lub wartości pieniężnych nie przekracza w roku podatkowym kwoty 100.000 zł. Płatnik ten obowiązany jest pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od nadwyżki ponad tą kwotę.”;

3) w art. 42 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Płatnicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani przesłać podatnikom, o których mowa:

1) w art. 3 ust. 1, oraz urzędom skarbowym przy pomocy których naczelnicy urzędów skarbowych właściwi według miejsca zamieszkania podatnika wykonują swoje zadania – imienne informacje o wysokości dochodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1, sporządzone według ustalonego wzoru;

2) w art. 3 ust. 2a, oraz urzędom skarbowym, przy pomocy których naczelnicy urzędów skarbowych właściwi w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonują swoje zadania, w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym - imienne informacje sporządzone według ustalonego wzoru, również gdy płatnik w roku podatkowym sporządzał i przekazywał informacje w trybie przewidzianym w ust. 4;

3) w art. 3 ust. 1, w przypadku których pobrali zryczałtowany podatek dochodowy, oraz urzędom skarbowym przy pomocy których naczelnicy urzędów skarbowych właściwi według miejsca zamieszkania podatnika wykonują swoje zadania – imienne informacje o wysokości dochodu, o którym mowa w art. 41 ust. 4cb, sporządzone według ustalonego wzoru.

4) w art. 42g ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Płatnicy oraz podmioty, o których mowa w art. 42a, przesyłają roczne obliczenie podatku, o którym mowa w art. 34 ust. 7, oraz informacje, o których mowa



w art. 34 ust. 8, art. 35 ust. 6, art. 39 ust. 1 i 3, art. 42 ust. 2 pkt 1 i 3, art. 42a ust. 1 oraz art. 42e ust. 6:

- 1) urzędowi skarbowemu - w terminie do końca stycznia roku następującego po roku podatkowym;
 - 2) podatnikowi - w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym.
- 5) w art. 45 ust. 1a po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:
- „4) odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta, oraz odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych, opodatkowanych na zasadach, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2-3.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.



UZASADNIENIE

I. Założenia i skutki projektu

W tym roku obchodzimy 22. rocznicę wprowadzenia “tymczasowego” podatku od zysków kapitałowych, tzw. podatku Belki. To najwyższy czas, by zreformować (a docelowo: zlikwidować) ten szkodliwy i powszechnie krytykowany podatek. Deklaracje składane w okresie kampanii wyborczej z 2023 roku pokazały poparcie większości partii dla zrobienia pierwszego kroku i wprowadzenia wysokiej kwoty wolnej od podatku dla dochodów z lokat i obligacji.

Opodatkowanie oszczędności obniża ludzką skłonność do oszczędzania i inwestowania. Wprowadzenie kwoty wolnej w zakresie podatku od zysków kapitałowych jest szczególnie ważne ze względu na najniższe od początku lat 90. notowania wskaźnika inwestycji do PKB (w 2023 r. było to 16,4%) z prognozą na dalszy spadek według raportu SGH i Forum Ekonomicznego 2023. Dodatkowo inflacja w styczniu 2023 r. wyniosła ponad 16%. W środowisku wysokiej inflacji nominalne “zyski kapitałowe” to realne straty – a mimo to pozostają nadal opodatkowane.

“Podatek Belki” w założeniu miał być rozwiązaniem tymczasowym, natomiast jako uzasadnienie wprowadzanego ponad 20 lat temu podatku wskazywano na zwiększenie wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w trudnej sytuacji dochodowej państwa w latach 2001 – 2002. Tymczasem dochody budżetowe z tytułu podatku od zysków kapitałowych są relatywnie niewielkie. Według najnowszych danych Ministerstwa Finansów, wpływy z podatku sięgnęły ok. 5,4 mld zł w I półroczu 2023 r.

Uchwalenie powyższego projektu przewidującego wprowadzenie kwoty wolnej w wysokości do 100 tys. złotych od wspomnianego podatku wpłynie pozytywnie na społeczeństwo, wspierając trend długoterminowego oszczędzania, co ma kluczowe znaczenie w związku z coraz większą niewydolnością systemu emerytalnego oraz prognoz starzejącego się społeczeństwa (według prognoz zawartych w Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2022 r. - w latach 2030-2060 przewiduje się pogłębienie się procesu starzenia społeczeństwa. Populacja osób powyżej 65 roku życia w 2060 r. będzie stanowić prawie 40% ogółu ludności). Mniejsza liczba osób w wieku produkcyjnym spowoduje mniejsze wpływy do systemu emerytalnego.

Warto odnotować, że według badań przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych w 2021 r. aż 44,1% respondentów wskazała podatek od zysków kapitałowych jako największą bolączkę inwestowania.

Polityka fiskalna kraju powinna brać przykład z sąsiadów Polski i obierać bardziej wolnościowy kierunek. Przykładów nie należy szukać daleko. Według danych Tax Foundation na Słowacji stawka podatku od zysków kapitałowych w 2022 r. wynosiła 0 procent przy założeniu posiadania instrumentów minimum rok, z zastrzeżeniem, że nie



one wchodzić w skład majątku przedsiębiorstwa. Kolejny przykład również można znaleźć tuż za naszymi granicami, a konkretnie w Czechach, gdzie podatek ten co prawda wpisany jest w PIT, ale przy posiadaniu akcji powyżej 3 lat istnieje zwolnienie z tego podatku.

Wnioskodawcy stoją na stanowisku, iż wprowadzenie kwoty wolnej od podatku od zysków kapitałowych stworzy środowisko przyjazne oszczędzaniu i inwestycjom, co pozytywnie wpłynie na podatników, którzy odczuwają wszechobecną drożyznę, jak i długoterminowo na PKB kraju. Położy kres absurdalnemu opodatkowaniu strat oraz nie będzie stanowił dużej luki w budżecie państwa. Wnioskodawcy proponują częściową likwidację "podatku Belki" sprowadzającą się do zwolnienia dochodów z obligacji Skarbu Państwa (oraz j.s.t.) oraz wkładów oszczędnościowych do łącznej wysokości 100 tys. zł. Tak wysoka kwota wolna oznacza de facto "likwidację" tego podatku dla większości oszczędzających Polaków. Nie będą oni składali żadnych zeznań podatkowych a płatnicy nie będą pobierali żadnego podatku. Z tego też względu projekt przewiduje ograniczony pobór tego podatku przez płatników (o czym dalej), zamiast rozwiązania, w którym jest on pobierany na bieżąco przez płatnika, a podatek występuje po zakończeniu roku podatkowego o zwrot nadpłaty.

Wnioskodawcy świadomie przyjęli w projekcie ustawy rozwiązanie, zgodnie z którym dany płatnik analizuje jedynie dochody osiągnięte przez podatnika u tego płatnika. Może to prowadzić do sytuacji, w której dany podatnik osiągnie w kilku różnych bankach np. po 90 000 złotych dochodu z lokat w każdym banku, i w ciągu roku podatkowego nie zostanie od niego pobrany żaden podatek, a całość podatku będzie rozliczona dopiero bezpośrednio przez podatnika w rozliczeniu rocznym. Zdaniem wnioskodawców jest to sytuacja akceptowalna. Osoby takie stanowić będą bardzo niewielki odsetek ogółu podatników i zdaniem wnioskodawców nieracjonalne byłoby tworzenie ogromnej i bardzo dotkliwej (zarówno dla płatników, jak i dla ogółu podatników) biurokracji niezbędnej do opodatkowywania tej wąskiej grupy "na bieżąco". Można też założyć, że podatnicy dysponujący bardzo dużymi oszczędnościami rozproszonymi w wielu instytucjach są jednocześnie osobami o wysokim stopniu wiedzy na temat finansów i podatków (lub korzystającymi z profesjonalnego doradztwa w tym zakresie), w związku z czym będą w stanie się odpowiednio przygotować na konieczność skumulowanej, jednorazowej zapłaty podatku w rozliczeniu rocznym. Warto przy tym zwrócić uwagę, że przyjęte w projekcie ustawy rozwiązanie jest dla tych podatników ekonomicznie korzystne (pozwała obracać pieniędzmi przeznaczonymi na zapłatę podatku przez kilka miesięcy dłużej).

Projekt ustawy wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., a więc zachowane zostanie wystarczająco długie *vacatio legis*, które umożliwi podatnikom i płatnikom dostosowanie się do zmian, a także przygotowanie koniecznych zmian w formularzach podatkowych przez Ministerstwo Finansów.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie będzie negatywnie oddziaływał na dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy będzie negatywnie oddziaływał na budżet państwa. Dochody z tego podatku wynosiły odpowiednio:

- w 2021 r. – 4,15 mld zł;
- w 2020 r. – 3,04 mld zł;
- w 2019 r. – 3,82 mld zł;
- w 2018 r. – 3,85 mld zł;
- w 2017 r. – 3,06 mld zł.

Wprowadzenie rozwiązania w postaci kwoty wolnej od “podatku Belki” w wysokości 100 000 zł nie spowoduje utraty wszystkich dochodów do budżetu państwa z tego tytułu, ale z uwagi na brak szczegółowych danych nie można z całą pewnością określić jak ta kwota będzie się dokładnie kształtować. Niemniej można oszacować ją na nie więcej niż 4 mld zł. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w ostatecznym rozrachunku niższa stawka podatku może długofalowo spowodować wzrost wpływów do budżetu z innych podatków, w wyniku pobudzenia rozwoju gospodarczego kraju i skali inwestycji.

Projekt będzie pozytywnie oddziaływał na majątkowe prawa i obowiązki przedsiębiorców w tym działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).

Ponieważ kwestie związane z wysokością podatku od zysków kapitałowych są regulowane przez ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, wprowadzenie jakichkolwiek zmian w tym zakresie wymaga nowelizacji tejże ustawy. Osiągnięcie zamierzonych celów niemożliwe jest zatem drogą inną niż ustaw.

Projekt ustawy odniesie pozytywne skutki społeczne. Wprowadzenie kwoty wolnej w podatku Belki ograniczy negatywne skutki wysokiej inflacji oraz będzie sprzyjać budowaniu przez Polaków większych oszczędności, co przełoży się na wyższe bezpieczeństwo finansowe polskich rodzin.

II. Komentarz

szczególwy Zmiana w art. 21

ust. 1

W katalogu zwolnień od PIT dodano punkt 119a), który przewiduje omawiane zwolnienie od PIT do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100.000. Kwota zwolnienia dotyczy łącznych dochodów (przychodów) z obligacji S.P. i j.s.t. oraz szeroko rozumianych depozytów. Przepis przy określaniu zakresu zwolnienia odwołuje się do art. 30a ust. 1 pkt 2-3 ustawy. Wybór takiej techniki, zamiast bardziej “tradycyjnego” odwołania się do przepisów o źródłach przychodów (w tym wypadku do art. 17) wynika z tego, że odwołanie się do postanowień art. 30a ust. 1, wydaje się bardziej precyzyjne. Taka technika



również jest przewidziana w przepisie dotyczącym zwolnienia od PIT dla niektórych dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych (art. 21 ust. 1 pkt 131).

Zmiany w art. 41

Projekt przewiduje, że w art. 41 pojawia się nowy ustęp (4cb), który przewiduje specjalne zasady poboru podatku przez płatnika. Stąd w art. 41 ust. 4, pojawia się zastrzeżenie dla ogólnych zasad pobierania 19% zryczałtowanego podatku dochodowego przez płatników. Zgodnie z propozycją wnioskodawców, płatnik będzie zobowiązany do poboru podatku dopiero od dochodów (przychodów) stanowiących nadwyżkę ponad kwotę 100 tys. zł. Dotyczy to tylko wypłat u danego płatnika, który nie wie jakie dochody (przychody) osiąga podatnik w innych miejscach. Jeżeli jednak kwota wypłat przekroczyła w roku podatkowym u jednego płatnika 100 tys. zł to wiadomo, że globalnie kwota dochodu (przychodu) objętego zwolnieniem także jest w przypadku takiego podatnika przekroczona.

Zmiany w art. 42 ust. 2 i art. 42g ust. 1

W przepisie art. 42 ust. 2 został dodany punkt 3, który przewiduje konieczność wysłania informacji przez płatników podatnikom, w stosunku do których pobrano zryczałtowany podatek. Informacja będzie także przesyłana do urzędu skarbowego. Informacja ta ma ułatwić rozliczenie roczne podatku, ale jest także informacją dla administracji skarbowej, że dany podatnik na pewno wykorzystał kwotę zwolnioną od PIT. W konsekwencji w art. 42g ust. 1, który przewiduje terminy przekazania omawianych informacji, dodano odwołanie do art. 42 ust. 2 pkt 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie zobowiązany do opracowania i opublikowania wzorów takich informacji, zgodnie z dyspozycją art. 45b ust. 1 pkt 2 ustawy.

Zmiana w art. 45 ust. 1a

Skutkiem projektu będzie całkowite zwolnienie omawianych dochodów (przychodów) większości podatników. W związku z tym pobór podatku przez płatników także jest ograniczony. Podatnicy, których omawiane dochody (przychody) przekraczają jednak kwotę zwolnioną, będą musieli dokonać samowymiaru podatku - złożyć zeznanie roczne i zapłacić podatek, który nie został pobrany przez płatnika. Z tego względu projekt przewiduje dodanie nowego rodzaju zeznania podatkowego. Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie zobowiązany do opracowania i opublikowania wzoru takiego zeznania, zgodnie z dyspozycją art. 45b ust. 1 pkt 5 ustawy.



Warszawa, 5 września 2024 r.

BAS-WOSR/WPEiM-1888/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFARŁO

L.dz. **DS.180.324.2024**Data wpływu **06.09.2024**

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wawer)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmian.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projektowana ustawa nowelizuje ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, ze zmian; dalej: u.p.d.f.). Zmiana polega na zwolnieniu z podatku dochodowego dochodów (przychodów), o których mowa w:

- 1) art. 30a ust. 1 pkt 2 i 2a u.p.d.f. – w zakresie odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta,
 - 2) art. 30a ust. 1 pkt 3 u.p.d.f., tj. odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą)
- do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100 000 zł (nowy pkt 119a w art. 21 ust. 1 u.p.d.f. – art. 1 pkt 1 projektu).

W obecnym stanie prawnym przychody (dochody) z: a) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych (art. 30a ust. 1 pkt 2 u.p.d.f.), b) wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe (art. 30a ust. 1 pkt 2a u.p.d.f.) oraz c) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach

oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków pozostających na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą) opodatkowane są – bez względu na wysokość osiąganych przychodów (dochodów) z tych tytułów – 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (por. art. 30a ust. 1 u.p.d.f.). Co istotne, zgodnie z art. 30a ust. 2 u.p.d.f., zasady opodatkowania tych przychodów (dochodów) stosuje się z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, przy czym zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobranie (niezapłacenie) podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania dla celów podatkowych miejsca zamieszkania podatnika uzyskanym od niego certyfikatem rezydencji.

W projekcie zaproponowano częściowe zwolnienie tych przychodów (dochodów) z podatku dochodowego, wprowadzając ograniczenie zarówno kwotowe (wysokość uzyskanych przychodów (dochodów) z tych tytułów), jak i co do rodzaju źródła przychodów (rodzaju przychodu). Wnioskodawcy proponują, aby zwolnieniem objęte były: po pierwsze – odsetki i dyskonto od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego oraz dochody z wykupu tych obligacji przez emitenta, po drugie – odsetki i inne przychody od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą), do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100 000 zł.

Pozostałe zmiany, zawarte w art. 1 pkt 2-5 projektu, są ściśle powiązane ze zwolnieniem, o którym mowa w art. 1 pkt 1 projektu, i dotyczą:

- 1) obowiązku pobierania przez płatników zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów (dochodów) wypłacanych przez nich z tych tytułów podatnikom (nowe brzmienie ust. 4 i dodany ust. 4cb w art. 41 u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 projektu);
- 2) obowiązków informacyjnych płatników wypłacających podatnikom przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2, 2a i 3 u.p.d.f. (nowe brzmienie ust. 2 w art. 42 u.p.d.f. oraz ust. 1 w art. 42g u.p.d.f. – art. 1 pkt 3 i 4 projektu);
- 3) obowiązku złożenia zeznania podatkowego przez podatników osiągających przychody z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, dochodu z wykupu takich obligacji przez emitenta oraz odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych opodatkowanych na zasadach, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2-3 u.p.d.f. (nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu).

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. (art. 2 projektu).

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Opiniowany projekt odnosi się do przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych określających zasady opodatkowania przychodów (dochodów) z: a) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych (art. 30a ust. 1 pkt 2 u.p.d.f.), b) wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe (art. 30a ust. 1 pkt 2a u.p.d.f.) oraz c) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków pozostających na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą), wprowadzając częściowe zwolnienie przychodów (dochodów) z tych tytułów z podatku dochodowego oraz określając zakres obowiązków informacyjno-sprawozdawczych i rozliczeniowych płatników i podatników podatku dochodowego od osób fizycznych.

Nakładanie podatków należy do kompetencji państw członkowskich UE, przy czym musi się ono odbywać z zachowaniem wymogów określonych w traktatach i prawie wtórnym. W zakresie określonym traktatami możliwa jest zarówno harmonizacja podatków pośrednich (por. art. 113 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; TfUE), jak i bezpośrednich (por. art. 115 TfUE). Do tych ostatnich należy m.in. podatek dochodowy od osób fizycznych.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy (określenie zasad opodatkowania przychodów (dochodów) z zysków kapitałowych, w tym przypadku odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego oraz dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta, a także odsetek od środków na rachunkach bankowych, w tym zakres zwolnienia podatkowego i obowiązków informacyjno-sprawozdawczych i rozliczeniowych płatników wypłacających te świadczenia i podatników osiągających przychody z tych tytułów, dla celów ustalenia kwoty należnego podatku, nie są regulowane – w zakresie objętym projektem – prawem Unii Europejskiej. Tym samym pozostają w wyłącznej gestii państw członkowskich, których regulacje prawne dotyczące opodatkowania tych przychodów (dochodów) powinny uwzględniać postanowienia umów o unikaniu podwójnego opodatkowania zawieranych przez każde z państw członkowskich.

Prawo Unii Europejskiej reguluje natomiast kwestie objęte zakresem automatycznej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi w odniesieniu m.in. do informacji przekazywanych przez instytucje finansowe (zob. dyrektywę Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającą

dyrektywę 77/799/EWG, Dz. Urz. UE L 64 z 11.03.2011 r., s. 1, ze zmian.¹). Kwestie te są regulowane jednak – w obecnym stanie prawnym – ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. z 2023 r. poz. 241, ze zmian.), która nie jest przedmiotem projektowanej nowelizacji.

III. Analiza projektu ustawy pod kątem prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.

IV. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

dr Jacek Kulicki

specjalista ds. finansów publicznych

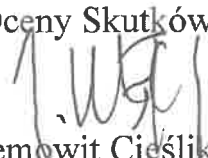
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji



Ziemowit Cieślak

Deskryptory bazy Rex: podatki, podatek dochodowy od osób fizycznych, Unia Europejska

¹ Zob. również dyrektywę Rady (UE) 2015/2060 z dnia 10 listopada 2015 r. uchylającą dyrektywę 2003/48/WE w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie wypłacanych odsetek (Dz. Urz. UE L 301 z 18.11.2015 r., s. 1) w związku z przyjęciem dyrektywy 2014/107/UE z dnia 9 grudnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania (Dz. Urz. UE L 359 z 16.12.2014 r., s. 1), która rozszerzyła zakres dochodów objętych obowiązkową wymianą informacji m.in. o dochody będące przedmiotem takiej wymiany na podstawie dyrektywy 2003/48/WE.

Warszawa, 5 września 2024 r.

BEOS-WOSR/WPEiM-1889/24

SEKRETARIAZ GŁÓWNY SZEF KAS

L.dz. DS.1100.324.2.2024

Data wpływu 06.09.2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy
o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wawer) jest projektem
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1
regulaminu Sejmu**

Projektowana ustawa nowelizuje ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, ze zmian; dalej: u.p.d.f.). Zmiana polega na zwolnieniu z podatku dochodowego dochodów (przychodów), o których mowa w:

- 1) art. 30a ust. 1 pkt 2 i 2a u.p.d.f. – w zakresie odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta,
 - 2) art. 30a ust. 1 pkt 3 u.p.d.f., tj. odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą)
- do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100 000 zł (nowy pkt 119a w art. 21 ust. 1 u.p.d.f. – art. 1 pkt 1 projektu).

W obecnym stanie prawnym przychody (dochody) z: a) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych (art. 30a ust. 1 pkt 2 u.p.d.f.), b) wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe (art. 30a ust. 1 pkt 2a u.p.d.f.) oraz c) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków pozostających na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną

działalnością gospodarczą) opodatkowane są – bez względu na wysokość osiąganych przychodów (dochodów) z tych tytułów – 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (por. art. 30a ust. 1 u.p.d.f.). Zgodnie z art. 30a ust. 2 u.p.d.f. zasady opodatkowania tych przychodów (dochodów) stosuje się z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, przy czym zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobranie (niezapłacenie) podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania dla celów podatkowych miejsca zamieszkania podatnika uzyskanym od niego certyfikatem rezydencji.

W projekcie zaproponowano częściowe zwolnienie tych przychodów (dochodów) z podatku dochodowego, wprowadzając ograniczenie zarówno kwotowe (wysokość uzyskanych przychodów (dochodów) z tych tytułów), jak i co do rodzaju źródła przychodów (rodzaju przychodu). Wnioskodawcy proponują, aby zwolnieniem objęte były: po pierwsze – odsetki i dyskonto od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego oraz dochody z wykupu tych obligacji przez emitenta, po drugie – odsetki i inne przychody od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą), do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100 000 zł.

Pozostałe zmiany, zawarte w art. 1 pkt 2-5 projektu, są ściśle powiązane ze zwolnieniem, o którym mowa w art. 1 pkt 1 projektu, i dotyczą:

- 1) obowiązku pobierania przez płatników zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów (dochodów) wypłacanych przez nich z tych tytułów podatnikom (nowe brzmienie ust. 4 i dodany ust. 4cb w art. 41 u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 projektu);
- 2) obowiązków informacyjnych płatników wypłacających podatnikom przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2, 2a i 3 u.p.d.f. (nowe brzmienie ust. 2 w art. 42 u.p.d.f. oraz ust. 1 w art. 42g u.p.d.f. – art. 1 pkt 3 i 4 projektu);
- 3) obowiązku złożenia zeznania podatkowego przez podatników osiągających przychody z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, dochodu z wykupu takich obligacji przez emitenta oraz odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych opodatkowanych na zasadach, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2-3 u.p.d.f. (nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu).

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. (art. 2 projektu).

Projekt nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

dr Jacek Kulicki

specjalista ds. finansów publicznych

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji



Ziemowit Cieřlik

Deskryptory bazy Rex: podatki, podatek dochodowy od osób fizycznych, Unia Europejska



WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-16P.020.207.8.2024

Data wpływu 12.09.2024

BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 10 września 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-1890/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.1700.102.2024

Data wpływu 12.09.2024

Pan Minister

Dariusz Salamonczyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Ocena skutków regulacji

zawartej w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku

dochodowym od osób fizycznych

(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wawer)¹

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Autorzy projektu nie zdefiniowali *expressis verbis* problemu, jaki projektowana nowelizacja ma rozwiązywać. Z kontekstu uzasadnienia dołączonego do projektu wynika, że projektowana ustawa ma stanowić pierwszy krok w kierunku likwidacji tzw. podatku Belki, a więc podatku dochodowego od niektórych przychodów (dochodów) kapitałowych, wprowadzonego ustawą z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne². Podatek ten miał być – jak wskazują autorzy projektu – rozwiązaniem tymczasowym, wprowadzonym w celu zwiększenia wpływów podatkowych w związku z trudną sytuacją budżetu państwa w latach 2001 – 2002. Obowiązuje on, jako rozwiązanie przejściowe, od 22 lat i – zdaniem wnioskodawców – obniża „ludzką skłonność do oszczędzania i inwestowania” (według przywołanego w uzasadnieniu projektu badania Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych z 2021 r. aż 44,1% respondentów wskazała podatek od zysków kapitałowych jako największą bolączkę inwestowania), co jest niekorzystne szczególnie z punktu widzenia efektywności (wydolności)

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-203/24. Przedstawiciel wnioskodawców: pos. Michał Wawer.

² Dz. U. Nr 134, poz. 1509 ze zm.

systemu emerytalnego w kontekście prognoz dotyczących starzenia się społeczeństwa, niskiego wskaźnika dzietności, a tym samym zmniejszającej się liczby osób w wieku produkcyjnym i zwiększającym się odsetku osób w wieku poprodukcyjnym.

W kontekście wskazanych w uzasadnieniu przesłanek, jakie przyświecają opiniowanej regulacji, należy zauważyć, że choć wszystkie zmiany u.p.d.f.³ wprowadzone ustawą z dnia 21 listopada 2001 r. (likwidacja lub ograniczenie niektórych odliczeń i zwolnień podatkowych, w tym związanych z opodatkowaniem przychodów z kapitałów pieniężnych) miały na celu zwiększenie wpływów podatkowych, to w odniesieniu do opodatkowania odsetek od wkładów oszczędnościowych oraz obligacji w uzasadnieniu projektu rządowego podkreślono w szczególności, że wprowadzenie takiego opodatkowania wynika z zobowiązań akcesyjnych (druk nr 28/IV kadencja, s. 43).

II. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych dochodów (przychodów), o których mowa w:

- 1) art. 30a ust. 1 pkt 2 i 2a u.p.d.f. – w zakresie odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta,
- 2) art. 30a ust. 1 pkt 3 u.p.d.f., tj. odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą) do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100.000 zł (nowy pkt 119a w art. 21 ust. 1 u.p.d.f. – art. 1 pkt 1 projektu).

W obecnym stanie prawnym przychody (dochody) z: a) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych (art. 30a ust. 1 pkt 2 u.p.d.f.), b) wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe (art. 30a ust. 1 pkt 2a u.p.d.f.) oraz c) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na

³ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 226 ze zm.), dalej także: u.p.d.f.

rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków pozostających na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą) opodatkowane są – bez względu na wysokość osiąganych przychodów (dochodów) z tych tytułów – 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (por. art. 30a ust. 1 u.p.d.f.). Co istotne, zgodnie z art. 30a ust. 2 u.p.d.f., zasady opodatkowania tych przychodów (dochodów) stosuje się z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, przy czym zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobranie (niezapłacenie) podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania dla celów podatkowych miejsca zamieszkania podatnika uzyskaniem od niego certyfikatem rezydencji.

W projekcie zaproponowano częściowe zwolnienie tych przychodów (dochodów) z podatku dochodowego, wprowadzając ograniczenie zarówno kwotowe (wysokość uzyskanych przychodów (dochodów) z tych tytułów – do 100.000 zł), jak i co do rodzaju źródła przychodów (rodzaju przychodu). Wnioskodawcy proponują, aby zwolnieniem objęte były wyłącznie: po pierwsze – odsetki i dyskonto od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego oraz dochody z wykupu tych obligacji przez emitenta, po drugie – odsetki i inne przychody od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą).

Pozostałe zmiany, zawarte w art. 1 pkt 2 – 5 projektu, są następstwem zwolnienia, o którym mowa w art. 1 pkt 1 projektu i dotyczą:

- 1) obowiązku pobierania przez płatników zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów (dochodów) wypłacanych przez nich z tych tytułów podatnikom (nowe brzmienie ust. 4 i dodany ust. 4cb w art. 41 u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 projektu),
- 2) obowiązków informacyjnych płatników wypłacających podatnikom przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2, 2a i 3 u.p.d.f. (nowe brzmienie ust. 2 w art. 42 u.p.d.f. oraz ust. 1 w art. 42g u.p.d.f. – art. 1 pkt 3 i 4 projektu),
- 3) obowiązku złożenia zeznania podatkowego przez podatników osiągających przychody z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa

i jednostki samorządu terytorialnego, dochodu z wykupu takich obligacji przez emitenta oraz odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych opodatkowanych na zasadach, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. (nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu).

Wprowadzenie kwoty wolnej od podatku dochodowego od niektórych przychodów (dochodów) kapitałowych – zdaniem wnioskodawców – stworzy środowisko przyjazne oszczędzaniu i inwestycjom, co ma wesprzeć trend długoterminowego oszczędzania i wpłynąć pozytywnie w perspektywie długoterminowej na PKB Polski. Jednocześnie proponowane zwolnienie wyeliminuje opodatkowanie strat ponoszonych przez podatników, które wynikają z ujemnej różnicy pomiędzy wysokością oprocentowania depozytów i obligacji a poziomem inflacji.

W odniesieniu do poboru podatku przez płatników przyjęto zasadę, że w trakcie roku podatkowego kwota wolna od podatku będzie odnoszona do przychodów (dochodów) osiągniętych przez podatnika od poszczególnych płatników. Tym samym, jeżeli podatnik będzie osiągał przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. od różnych płatników, każdy z tych płatników obowiązany będzie pobierać zryczałtowany podatek od nadwyżki przychodów ponad kwotę wolną od podatku, przysyłając stosowne informacje dotyczące wypłaconych należności i pobranego podatku podatnikowi i właściwemu organowi podatkowemu (zmiana art. 41, 42 i 42g u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 – 4 projektu). Po zakończeniu roku podatkowego podatnik, który osiągnął przychody (dochody) z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. obowiązany będzie – w przypadku, gdy przychody te przekroczą kwotę wolną od podatku (100.000 zł) – złożyć organowi podatkowemu zeznanie podatkowe i wpłacić należną kwotę podatku (nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu). Zdaniem autorów projektu takie rozwiązanie (dotyczące zasad poboru i rozliczenia podatku) obejmie niewielką grupę podatników, którzy z uwagi na wielkość inwestowanych środków są osobami o wysokim stopniu wiedzy na temat finansów i podatków (lub korzystają z profesjonalnego doradztwa w tym zakresie), a co za tym idzie będą w stanie przygotować się na konieczność zapłaty skumulowanej, jednorazowej zapłaty podatku w rozliczeniu rocznym. Wnioskodawcy podkreślają jednocześnie, że takie rozwiązania jest korzystne dla tej grupy podatników, bowiem pozwala im – przy odpowiedniej dywersyfikacji środków - obracać dłużej pieniędzmi, które przy zastosowaniu obecnych regulacji musieliby przeznaczyć na zapłacenie podatku w trakcie roku podatkowego.

Projektowana zmiana może budzić wątpliwości w kontekście braku regulacji dotyczącej obowiązku wpłaty, przez podatników osiągających przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f., objęte zeznaniem, o którym mowa w nowym punkcie 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. (art. 1 pkt 5 projektu), różnicy pomiędzy kwotą należnego podatku wynikającą z zeznania podatkowego a kwotą podatku pobraną przez płatnika. Obowiązek taki w stosunku do rozliczeń (zeznań) z innych tytułów, określonych w art. 45 ust. 1 i art. 45 ust. 1a pkt 1 – 3 u.p.d.f., przewiduje art. 45 ust. 4 u.p.d.f. W projekcie nie przewidziano zmiany tego ostatniego przepisu i dodania odniesienia do zeznania, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 4 u.p.d.f.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej⁴. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu⁵.

III. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Państwa OECD przyjmują różne podejście do opodatkowania przychodów z kapitału⁶. W części państw wybrano model kompleksowy, w którym opodatkowanie wszystkich uzyskanych przychodów (z pracy i kapitału) opodatkowane jest według tej samej, najczęściej progresywnej, stawki podatkowej. Takie rozwiązania obowiązują m.in. w Estonii⁷ i Wielkiej Brytanii⁸. W większości państw OECD obowiązuje model osobnego opodatkowania przychodów z pracy i kapitału, najczęściej z niższą zryczałtowaną stawką podatku od przychodów z kapitału (np. Belgia, Finlandia,

⁴ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wawer)*, opinia z 5 września 2024 r., BEOS-WOSR/WPEiM-1888/24.

⁵ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Wawer) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu*, opinia z 5 września 2024 r., BEOS-WOSR/WAPEiM-1889/24.

⁶ D. Hourani, B. Millar-Powell, S. Perret, A. Ramm, *The taxation of labour vs. capital income: A focus on high earners*, 2023, OECD Taxation Working Papers No. 65, <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/04f8d936-en.pdf?expires=1710409658&id=id&accname=guest&checksum=E7BD93F0009B4ACC1E6A1AA5FCB0720C>.

⁷ *Tulumaksuseadus*, <https://www.riigiteataja.ee/akt/121112023006>; wer. ang. *Income Tax Act*, <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/531052021003/consolide/current#para17>.

⁸ Informacje ze strony internetowej brytyjskiego rządu: <https://www.gov.uk/apply-tax-free-interest-on-savings>.

Grecja, Islandia, Słowenia, Szwecja, Włochy). Jednocześnie sposób i stawki opodatkowania mogą być różne dla poszczególnych przychodów z kapitału.

Poniżej, w związku z zakresem ocenianego projektu ustawy, odniesiono się do opodatkowania przychodów uzyskanych z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez państwo oraz dochodów z wykupu takich obligacji, a także przychodów z odsetek od zgromadzonych oszczędności, koncentrując się jednocześnie na rozwiązaniach przyjętych w wybranych państwach, w celu obniżenia wymiaru podatku od tego rodzaju przychodów.

W Belgii obowiązuje 30% stawka podatku od przychodów kapitałowych. Jednak niektóre ze źródeł przychodów kapitałowych, w tym z odsetek z regulowanych rachunków bankowych (*compte d'épargne réglementé*)⁹, podlegają opodatkowaniu stawką 15%. W przypadku regulowanych rachunków bankowych podatek płacony jest tylko, jeśli przychody z odsetek przekroczą rocznie kwotę 1 020 EUR (dla przychodów za 2024 r.; dla przychodów za 2023 r. próg ten wynosił 980 EUR). Poniżej tego progu przychody zwolnione są z podatku¹⁰.

We Francji przychody z kapitału opodatkowane są zryczałtowaną stawką 30% (12,8% podatek dochodowy i 17,2 % składka społeczna). Jednocześnie podatnik może zdecydować się na opodatkowanie wszystkich swoich przychodów z kapitału według progresywnej skali podatkowej, jeśli uzna takie rozliczenie za korzystniejsze. Wówczas kwoty pobrane przez płatnika są traktowane jako zaliczka na rzecz podatku dochodowego i ewentualna nadwyżka jest zwracana podatnikowi. Ponadto istnieje możliwość ubiegania się o zwolnienie z podatku dochodowego (12,8%) w przypadku osób, których roczne całkowite przychody nie przekroczyły określonego progu (25 000 EUR w przypadku osób samotnych i 50 000 EUR w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim lub partnerskim)¹¹.

W Holandii nie ma co prawda podatku od przychodów z odsetek *sensu stricto*, jednak obowiązuje ryczałtowy podatek od aktywów. W systemie podatkowym wyodrębniono trzy grupy przychodów (tzw. boxy). Przychody z kapitału objęte są

⁹ Regulowane rachunki bankowe podlegają zasadom określonym przez państwo, m.in. w zakresie warunków kwalifikowalności, maksymalnej kwoty jaką można zainwestować, oprocentowania, okresów wypłacania odsetek.

¹⁰ Informacje ze strony internetowej Federalnej Służby Publicznej ds. Finansów:

https://finances.belgium.be/fr/particuliers/declaration_impot/taux-imposition-revenus/revenus/revenus-mobiliers#q5.

¹¹ Informacje ze strony internetowej francuskiego rządu poświęconej podatkom:

<https://www.impots.gouv.fr/particulier/les-revenus-mobiliers>.

trzecią grupą, która z kolei podzielona jest na trzy kategorie aktywów z różnymi przyjętymi do celów podatkowych stopami zwrotu:

- salda bankowe – przyjęta stopa zwrotu 0,92%;
- inwestycje i inne aktywa, które nie są uwzględnione w saldach bankowych (w tym np. akcje, obligacje, kryptowaluty, nieruchomości) – przyjęta stopa zwrotu 6,17%;
- zadłużenie – przyjęta stopa zwrotu 2,46% (pomniejsza kwotę zwrotu z aktywów).

Stosując powyższe stopy podatnik oblicza kwotę zwrotu. Od zgromadzonych aktywów podatnik odejmuje kwotę wolną od podatku w wysokości 57 000 EUR (114 000 EUR dla osób w związku małżeńskim lub partnerskim). Kwota zwrotu mnożona jest przez udział jaki stanowią zgromadzone aktywa po odjęciu kwoty wolnej od podatku w stosunku do całości zgromadzonych aktywów. Tak obliczony dochód podlega opodatkowaniu stawką 36%¹².

W Irlandii obowiązuje podatek od depozytów bankowych (*Deposit Interest Retention Tax*, DIRT), którego stawka wynosi 33%. Jednak z podatku zwolnione są określone podmioty, w tym¹³:

- osoby, które ukończyły 65 lat i ich roczny przychód, łącznie z przychodami z odsetek od depozytów bankowych, nie przekracza kwot uprawniających do zwolnienia z podatku dochodowego;
- osoby trwale ubezwłasnowolnione w związku z niepełnosprawnością intelektualną, psychiczną lub fizyczną;
- nierezydenci;
- spółki płacące podatek dochodowy od osób prawnych;
- zatwierdzone programy emerytalne;
- organizacje charytatywne.

O zwolnienie z podatku DIRT mogą również ubiegać się osoby nabywające/budujące swoją pierwszą nieruchomość na cele mieszkaniowe. W ramach programu *Help to Buy* (HTB) o zwolnienie z podatku mogą wnioskować osoby, które zakupują/budują swoją pierwszą nieruchomość w okresie między 1 stycznia 2017 r. a 31 grudnia 2025 r. oraz jest ona ich głównym miejscem zamieszkania przez 5 lat od zakupu/budowy. Osoba wnioskująca nie może mieć

¹² Informacje ze strony holenderskiej Administracji Podatkowej:
<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/en/income-in-box-3/content/income-box-3-on-2024-provisional-assessment>.

¹³ Informacje ze strony internetowej irlandzkiego organu podatkowego *Revenue Commissioners*:
<https://www.revenue.ie/en/additional-incomes/dirt/index.aspx>.

zaległości podatkowych oraz musi zaciągnąć kredyt hipoteczny na co najmniej 70% wartości nieruchomości¹⁴.

W Niemczech obowiązuje podatek od przychodów z aktywów inwestycyjnych, którego stawka wynosi 25% (plus opłata solidarnościowa, co łącznie daje stawkę 26,375%, oraz ewentualnie podatek kościelny). Jednocześnie przyjęto kwotę wolną od podatku w wysokości 1 000 EUR (2 000 EUR w przypadku wspólnie rozliczających się małżonków lub zarejestrowanych partnerów). Aby skorzystać z kwoty wolnej od podatku, należy złożyć odpowiedni wniosek u płatnika. Ponadto podatnik może zdecydować się na opodatkowanie swoich przychodów z aktywów inwestycyjnych według progresywnej skali podatkowej, jeśli uzna takie rozliczenie za korzystniejsze¹⁵.

W Słowenii obowiązuje zryczałtowana stawka podatku w wysokości 25% od przychodów z kapitału. Jednak dla przychodów z odsetek uzyskanych od depozytów gotówkowych w bankach i kasach oszczędnościowych oraz papierów wartościowych wyemitowanych przez Republikę Słowenii i wyemitowanych w 2024, 2025 lub 2026 r. oferowanych osobom fizycznym, przyjęto kwotę wolną od podatku w wysokości 1 000 EUR. Podatek rozliczany jest w rocznym zeznaniu podatkowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy kwota przychodów z tytułu odsetek nie przekracza kwoty 1 000 EUR¹⁶.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projekt oddziałuje na:

- 1) osoby fizyczne osiągające przychody (dochody) z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, z wykupu takich obligacji przez emitenta oraz z odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów

¹⁴ Informacje ze strony internetowej irlandzkiego organu podatkowego *Revenue Commissioners*: <https://www.revenue.ie/en/property/help-to-buy-incentive/index.aspx>.

¹⁵ Opracowano na podstawie informacji ze strony internetowej Federalnego Komisarza ds. Migracji, Uchodźców i Integracji: <https://www.eu-gleichbehandlungsstelle.de/eugs-en/eu-citizens/information-center/taxes>; *PwC Worldwide Tax Summaries, Germany*, <https://taxsummaries.pwc.com/germany/individual/income-determination>; *Einkommensteuergesetz (EStG)*, <https://www.gesetze-im-internet.de/estg/BJNR010050934.html#BJNR010050934BJNG001608140>.

¹⁶ Opracowano na podstawie: *Zakon o dohodnini*, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4697>; *Taxation in Slovenia 2022*, Republic of Slovenia Ministry of Finance, May 2022, <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Davcni-direktorat/Taxation-in-Slovenia-2022-v-anglescini.pdf>; *PwC Worldwide Tax Summaries, Slovenia*, <https://taxsummaries.pwc.com/slovenia/individual/income-determination>.

od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą) – potencjalnie obejmuje więc wszystkie osoby fizyczne posiadające rachunki bankowe, w tym rozliczeniowe, lokat terminowych, oszczędnościowe¹⁷ oraz rachunki w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych¹⁸, a także osoby fizyczne nabywające obligacje emitowane przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego;

- 2) podmioty uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia rachunków bankowych lub oferujące inne formy oszczędzania, przechowywania lub inwestowania środków pieniężnych (banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe);
 - 3) podmioty oferujące w imieniu emitenta obligacje emitowane przez Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego;
 - 4) ministra właściwego do spraw finansów publicznych (Minister Finansów):
 - a) jako podmiot emitujący obligacje w imieniu Skarbu Państwa,
 - b) organ uprawniony do określenia wzorów deklaracji podatkowych i udostępnienia ich w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu;
 - c) jednostki samorządu terytorialnego w zakresie emitowanych przez nie obligacji.
- Projektowana ustawa oddziałuje również na budżet państwa.

V. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Z uzasadnienia projektu ustawy nie wynika, aby projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 4 września 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (SN, NBP, PG, NRA, KRRP, KRDP, KRBR, RDS, FZZ, OPZZ, NSZZ"S", Lewiatan, BCC-ZP, ZRP, PRP, ZPiP, FPP, ZBP, KZBS, KIG, SKOK i RMiŚP).

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Autorzy projektu w uzasadnieniu stwierdzili, że będzie on oddziałował negatywnie na budżet państwa, szacując ubytek dochodów z tego tytułu na nie więcej

¹⁷ Zob. art. 49 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488 ze zm.).

¹⁸ Zob. ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 512 ze zm.).

niż 4 mld zł. Nie wskazano jednak sposobu, w jaki kwota ta została oszacowana, stwierdzając, że „z uwagi na brak szczegółowych danych nie można z całą pewnością określić jak ta kwota będzie się dokładnie kształtować”.

Zgodnie z art. 111 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁹ dochodami podatkowymi i niepodatkowymi budżetu państwa są podatki i opłaty, w części, która zgodnie z odrębnymi ustawami nie stanowi dochodów jednostek samorządu terytorialnego, przychodów państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych.

Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, w którym obowiązek podatkowy wynika z u.p.d.f., dzielone są pomiędzy budżet państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego tylko w zakresie podatku dochodowego pobieranego według zasad ogólnych, tj. według skali podatkowej, o której mowa w art. 27 u.p.d.f., oraz podatku pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 19%²⁰. Przychody (dochody) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, w tym od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, wykupu tych obligacji przez emitenta oraz z odsetek i innych przychodów od środków zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów (z wyjątkiem przychodów od środków na rachunkach prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą) opodatkowane są 19% zryczałtowaną stawką podatku dochodowego (por. art. 30a ust. 1 u.p.d.f.). Tym samym wpływy z tego tytułu nie podlegają podziałowi pomiędzy budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego i stanowią w całości dochód budżetu państwa. Oznacza to, że projektowana nowelizacja nie wpływa na dochody własne jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana ustawa może wpłynąć na zmniejszenie dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie podatku od przychodów (dochodów) z tytułu kapitałów pieniężnych.

W tym kontekście należy zauważyć, że wysokość dochodów podatkowych z odsetek od wkładów oszczędnościowych oraz papierów wartościowych zależy od różnych czynników, w tym sytuacji makroekonomicznej, wysokości stóp procentowych NBP, poziomu inflacji, skłonności podatników (gospodarstw domowych) do

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.; dalej także: u.f.p.).

²⁰ Zob. art. 2 pkt 5, art. 3 ust. 2, art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356, ze zm.).

oszczędzania, oferowanych warunków inwestycyjnych (przede wszystkim wysokości oprocentowania depozytów i papierów wartościowych). Są to czynniki, których projekcja w dłuższym okresie może być obarczona istotnym błędem. Projektowana regulacja ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. Stąd też – mając na uwadze niepewną sytuację makroekonomiczną, na którą bardzo istotny wpływ ma m.in. konflikt rosyjsko – ukraiński, co z kolei może wpłynąć na poziom inflacji (według projekcji NBP z lipca 2024 r. poziom inflacji w 2025 r. ma wynieść: marzec 2024/marzec 2025 – 3,4%²¹, lipiec 2024/lipiec 2025 – 5,2%²²), wysokość stóp procentowych NBP (obecnie stopa referencyjna NBP wynosi 5,75%, lombardowa – 6,25%, depozytowa – 5,25%)²³, skłonność do oszczędzania (obecnie wyraźnie rośnie od połowy 2022 r.), oprocentowanie nowych lokat bankowych (obecnie poniżej 5%) i obligacji (obecnie w zależności od rodzaju obligacji – 6 – 7%), udziału obligacji skarbowych w krajowych aktywach finansowych gospodarstw domowych (obecnie poniżej 6%)²⁴ – oszacowanie kwoty możliwych dochodów podatkowych z tytułu podatku dochodowego od odsetek od wkładów oszczędnościowych i obligacji skarbowych, a co za tym idzie ewentualnego ubytku dochodów podatkowych budżetu państwa w związku projektowaną regulacją jest obarczone znaczną niepewnością.

Jak wynika ze sprawozdania z wykonania budżetu państwa na 2023 r.²⁵, wpływy z tytułu ryczału od przychodów z odsetek lub innych środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika oraz od dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych wyniosły w 2023 r. 6.214.709 tys. zł i stanowiły 18,0% wszystkich wpływów ze zryczałtowanego podatku dochodowego²⁶ oraz 6,8% całości wpływów do budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych

²¹ Na ścieżkę inflacji w tym horyzoncie projekcji (I kwartał 2025 r.) wpływać będzie wg NBP: ograniczenie działań osłonowych dla cen energii, przejściowy wzrost inflacji cen żywności (szybko rosnące koszty pracy, podwyższenie z 0 do 5% stawki VAT na podstawowe produkty spożywcze, oczekiwanie niższych zbiorów owoców, wzrost cen surowców rolnych na rynkach światowych), przyspieszenie wzrostu gospodarczego.

²² Na ścieżkę inflacji w tym horyzoncie projekcji (od II kwartału 2025 r.) wpływać będzie wg NBP: wygaśnięcie efektów odmrażania cen energii, wygaśnięcie czynników podwyższających inflację cen żywności, wysoka realna stopa procentowa ograniczająca presję popytową, spadek dynamiki kosztów pracy, ograniczony wzrost cen importu związany z niską inflacją w otoczeniu polskiej gospodarki.

²³ Od 5 października 2023 r. Zob. Podstawowe stopy procentowe NBP, <https://nbp.pl/polityka-pieniezna/decyzje-rpp/podstawowe-stopy-procentowe-nbp>.

²⁴ Zob. https://nbp.pl/wp-content/uploads/2024/07/Lipiec_2024.pdf.

²⁵ Zob. Sprawozdanie z wykonania budżetu ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych na 2023 r., część 77, Ministerstwo Finansów, Warszawa, czerwiec 2024 r., s. 7 – 8.

²⁶ Do wpływów z tego tytułu zalicza się wpływy z ryczału ewidencjonowanego, wpływy ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób duchownych oraz wpływy z pozostałych ryczałów (nie są one dodatkowo dzielone). Łączne wpływy ze zryczałtowanego podatku dochodowego wyniosły w 2023 r. – 34.502.255 tys. zł. *Ibidem*, s. 5, 7 i 8.

(91.665.808 tys. zł). Dochody z tego podatku były wyższe w 2023 r. o 4.033.173 tys. zł, tj. o 184,9% niż w 2022 r. W sprawozdaniu nie wykazano odrębnie wpływów ze zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów (dochodów) z odsetek od obligacji Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Według danych NBP wartość zaliczanych do podaży pieniądza M3 depozytów i innych zobowiązań w sektorze gospodarstw domowych wyniosła w grudniu 2023 r. 1.202.653,6 mln zł (1.202,7 mld zł), w tym depozyty i inne zobowiązania do 2 lat łącznie – 364.101,6 mln zł²⁷ (w grudniu 2022 r. – 1.078.964,6 mln zł, w tym depozyty i inne zobowiązania do 2 lat łącznie – 302.447,5 mln zł). Część z tych depozytów, przede wszystkim na rachunkach bieżących, jest nieoprocentowana, oprocentowanie pozostałych (na rachunkach oszczędnościowych oraz lokatach terminowych) uzależnione jest od rodzaju depozytu, jego wysokości oraz innych czynników branych pod uwagę przez bank. Na przykład, średnie oprocentowanie lokat terminowych w IV kwartale 2023 r. w bankach komercyjnych wynosiło 3,08%, podczas gdy w bankach z udziałem Skarbu Państwa 3,71%²⁸.

Przyjmując średnie oprocentowanie dla depozytów terminowych (do 2 lat łącznie) na poziomie oprocentowania w bankach komercyjnych z IV kwartału 2023 r. (3,08%), wielkość tych depozytów z grudnia 2023 r. (364.101,6 mln zł) oraz zakładając, że każdy z podatników uzyskujący przychody z lokat bankowych nie osiągnie przychodu z tego tytułu w wysokości przekraczającej projektowaną kwotę wolną od podatku (100.000 zł), ewentualne dochody budżetu państwa z podatku dochodowego z odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach przez osoby fizyczne mogłyby wynieść w 2025 r. ok. 2,1 mld zł $[(364.101,6 \text{ mln zł} \times 3,08\%) \times 19\%]$.

²⁷ Zob.: Podaż pieniądza w grudniu 2023 r. | Narodowy Bank Polski - Internetowy Serwis Informacyjny, <https://nbp.pl/podaz-pieniadza-w-grudniu-2023-r>. Według stanu na 31 lipca 2024 r. wartość zaliczanych do podaży pieniądza M3 depozytów i innych zobowiązań w sektorze gospodarstw domowych wynosiła 1.264.460,5 mln zł (1.264,5 mld zł), w tym depozyty i inne zobowiązania do lat dwóch łącznie – 369.260,7 mln zł., Zob. https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fstatic.nbp.pl%2Fdane%2Fmonetarno-finansowa%2Fpodaz_bilansowa.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK.

²⁸ Zob. Oprocentowanie depozytów bankowych w Polsce w IV kwartale 2023 roku - Instytut Finansów, <https://infin.gov.pl/badania/oprocentowanie-depozytow-bankowych-w-polsce-w-iv-kwartale-2023-roku>. Jak wynika z opracowania Instytutu Finansów, w „czwartym kwartale doszło do zmian oprocentowania lokat terminowych, bowiem średnia stopa procentowa z uwzględnieniem najwyższego i najniższego oprocentowania wśród banków z udziałem Skarbu Państwa wzrosła o 0,07 p.p., natomiast wśród banków bez udziału Skarbu Państwa spadła o 0,34 p.p. Ogólnie stopy oprocentowania lokat obniżyły się w badanym okresie, a większe zmiany zaszły dla najwyższych wartości oprocentowania, co w efekcie zmniejszyło szerokość zakresu oferowanego oprocentowania lokat.” (s. 9).

Stąd też, przyjmując, że przychody z tych tytułów w każdym przypadku mieściłyby się w kwocie wolnej od podatku (100.000 zł), ewentualny ubytek dochodów budżetu państwa ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od przychodów z odsetek z lokat terminowych i innych terminowych depozytów nie powinien przekroczyć w 2025 r. 2,1 mld zł. Wysokość ewentualnej utraty wpływów podatkowych będzie uzależniona jednak zarówno od oprocentowania depozytów, ich wielkości, jak i decyzji gospodarstw domowych co do potrzeby i rodzaju inwestycji.

W tym kontekście zauważyć należy również, że o ile do końca pierwszego kwartału 2023 r. średnie oprocentowanie lokat bankowych terminowych rośnie, o tyle od drugiego kwartału 2023 r. sukcesywnie zmniejsza się. Na przykład, dla lokat 3M w wysokości do 10.000 zł (bez warunków) w listopadzie 2022 r. wynosiło 5,85%, w lutym 2023 r. – 6,21%, to w czerwcu 2023 r. – 5,75%, w grudniu 2023 r. – 4,58%, zaś w marcu 2024 r. – 4,39%, natomiast dla lokat bankowych 3M do 100.000 zł (dla zwolenników bezpiecznego inwestowania) w listopadzie 2022 r. średnie oprocentowanie wynosiło 7,42%, w lutym 2023 r. – 7,84%, w czerwcu 2023 r. – 7,22%, w grudniu 2023 r. – 6,11%, zaś w marcu 2024 r. – 6,0%²⁹.

Zakładając, że połowa (ok. 1,1 mld zł) zwolnionych od podatku dochodowego przychodów zostanie przeznaczona na konsumpcję opodatkowaną 23% stawką podatku od towarów i usług, dodatkowe wpływy budżetu państwa z tego podatku mogłyby wynieść ok. 205,7 mln zł (1,1 mld x 18,70%³⁰).

Są to jednak z przyczyn, na które wskazano wcześniej szacunki obarczone dużą niepewnością, zakładające przy tym, że przychody z tytułu odsetek od depozytów gospodarstw domowych w każdym przypadku mieściłyby się w kwocie wolnej od podatku (100.000 zł), zaś udział obligacji skarbowych w krajowych aktywach finansowych gospodarstw domowych byłby nadal marginalny.

Negatywnie na płynność budżetu państwa może wpłynąć natomiast rozwiązanie przesuwające w czasie termin zapłaty podatku (w praktyce do końca kwietnia następnego roku podatkowego³¹) przez podatników osiągających przychody

²⁹ Oprocentowanie dla pięciu najlepszych ofert. Zob. Średnie oprocentowanie lokat bankowych, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Srednie-oprocentowanie-lokat-bankowych-DepoTracker-Bankier-pl-I-kwartal-2024-8719204.html>.

³⁰ Podatek liczony rachunkiem „w stu” (zob. art. 146eg pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – Dz. U. z 2024 r. poz. 361 ze zm.).

³¹ Zgodnie z art. 45 ust. 1 i 1a u.p.d.f. zeznanie podatkowe za rok podatkowy składa się w terminie od dnia 15 lutego do 30 kwietnia następnego roku podatkowego, natomiast – zgodnie z art. 45 ust. 4 u.p.d.f. – różnice pomiędzy podatkiem należnym a podatkiem pobranym przez płatnika lub zapłaconym zaliczkowo przez podatnika należy wpłacić przed upływem terminu do złożenia zeznania podatkowego za rok podatkowy.

z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f., którzy uzyskają te przychody od różnych płatników w kwocie nie powodującej obowiązku pobrania przez płatnika należnego podatku (w kwocie do 100.000 zł) (por. nowy ust. 4cb w art. 41 u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 lit. b projektu).

Projektowana nowelizacja może powodować konieczność zwiększenia wydatków na finansowanie działalności organów Krajowej Administracji Skarbowej, co wynika z nałożenia na nich obowiązków związanych z indywidualnym rozliczaniem podatników osiągających przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. oraz podejmowaniem działań (sprawdzających i kontrolnych) w stosunku do tej grupy podatników i wypłacających im przychody płatników, których celem będzie również przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Projektowana zmiana oznacza, że – przyjmując jako punkt odniesienia średnie oprocentowanie lokat terminowych na poziomie 3,08%, a więc w wysokości z IV kwartału 2024 r. w bankach komercyjnych – ze zwolnienia z podatku dochodowego od przychodów (dochodów) z zysków kapitałowych będą korzystać osoby fizyczne lokujące na lokatach terminowych kwoty nie przekraczające 3,25 mln zł³².

Autorzy projektu zakładają, że projektowana zmiana będzie wspierać „trend długoterminowego oszczędzania, co ma kluczowe znaczenie w związku z coraz większą niewydolnością systemu emerytalnego oraz prognoz starzejącego się społeczeństwa”. W tym zakresie nie przedstawiają jednak żadnych analiz, co w praktyce uniemożliwia odniesienie się do postawionej w uzasadnieniu projektu tezy.

Zgodzić należy się natomiast z tezą, że wprowadzenie kwoty wolnej od podatku od niektórych przychodów (dochodów) z kapitałów pieniężnych ograniczyć może negatywne skutki inflacji.

Projekt w odniesieniu do zwolnienia od podatku przychodów (dochodów) z odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów dotyczy

³² $100.000 \times 100 : 3,08 = 3.246.753,25$.

jedynie przychodów osiąganych poza działalnością gospodarczą. Przychody, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 3 u.p.d.f. nie obejmują przychodów od środków pieniężnych na rachunkach bankowych prowadzonych w związku z działalnością gospodarczą (por. również art. 14 ust. 2 pkt 5 i art. 17 ust. 1 pkt 2 u.p.d.f.). Stąd też zwolnienie to w tym zakresie pozostaje bez wpływu na przedsiębiorców.

Projekt może mieć pozytywny wpływ na dochody gospodarstw domowych, co ma istotne znaczenie szczególnie dla osób, których przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. będą mieściły się w kwocie wolnej od podatku dochodowego (do 100.000 zł rocznie).

Projektowana zmiana natomiast wpłynie na zakres obowiązków podatkowych osób osiągających przychody z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. od wielu płatników, jeżeli łączne przychody z tych tytułów w roku podatkowym przekroczą kwotę wolną od podatku. Podatnik taki obowiązany będzie bowiem rozliczyć należny podatek samodzielnie (por. nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu).

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Projektowana ustawa prowadzi do zmiany obciążeń regulacyjnych, w tym obowiązków informacyjnych i rozliczeniowych płatników podatku dochodowego od przychodów wypłacanych z tytułów określonych w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f., nakładając na nich – obok obowiązku poboru zryczałtowanego podatku w przypadku wypłaty przychodu przekraczającego kwotę wolną od podatku (por. art. 41 ust. 4 i 4cb u.p.d.f. – art. 1 pkt 2 projektu) – obowiązek przesyłania podatnikom oraz właściwym urzędom skarbowym imiennych informacji o wysokości dochodu, od którego został pobrany zryczałtowany podatek oraz informacji o wysokości pobranego podatku (zob. ust. 2 art. 42 i ust. 1 w art. 42g u.p.d.f. – art. 1 pkt 3 i 4 projektu).

Projekt nakłada na podatników osiągających przychody (dochody) z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, z wykupu takich obligacji przez emitenta oraz z odsetek i innych przychodów od środków pieniężnych opodatkowanych na zasadach, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 – 3 u.p.d.f. obowiązek złożenia zeznania podatkowego za rok podatkowy w terminie od dnia 15 lutego do 30 kwietnia następnego roku podatkowego (nowy pkt 4 w art. 45 ust. 1a u.p.d.f. – art. 1 pkt 5 projektu).

IX. Wpływ na rynek pracy

Projektowana zmiana nie wpływa bezpośrednio na rynek pracy.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Projektowana regulacja nie wpływa bezpośrednio na inne obszary.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa będąca przedmiotem projektu ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., co ma – zgodnie z uzasadnieniem projektu – umożliwić podatnikom i płatnikom dostosowanie się do zmian, a także przygotowanie koniecznych zmian w formularzach podatkowych przez Ministerstwo Finansów.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

W przypadku przedmiotowego projektu nie przewidziano ewaluacji.

Autorzy:

dr Jacek Kulicki (pkt I, II, IV – XII)
specjalista ds. finansów publicznych
w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji

dr Danuta Adamiec (pkt III)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji



Piotr Chybalski



WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.207.9-2024

Data wpływu 24.09.2024

Prezes
Adam Glapiński

Warszawa,


września 2024 r.

DP.IV.024.108.2024.MJ

SEKRETARIA DŁUG SZEFKA K3

L.dz. DS.1804.378.2024

Data wpływu 24.09.2024

Pan

Jacek Cichocki

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 5 września 2024 r. (znak: SPS-WP.020.207.5.2024) dotyczącego *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*, przedstawiam następujące stanowisko Narodowego Banku Polskiego.

Przedstawiony projekt ustawy przewiduje (art. 1 pkt 1) zwolnienie z 19% zryczałtowanego podatku od osób fizycznych (dalej jako ryczałt) dochodów (przychodów):

- z odsetek i dyskonta od obligacji emitowanych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego (a także dochodów z wykupu takich obligacji przez emitenta),
- z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania¹,

do wysokości nieprzekraczającej łącznie w roku podatkowym kwoty 100 000 zł.

¹ Prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.



Proponowane przepisy (art. 1 pkt 5 projektu) nakładają przy tym nowy obowiązek na podatników, tj. złożenie zeznania rocznego w przypadku, gdy powyższe dochody (przychody) przekroczą proponowany próg. Jednocześnie płatnik jest zobowiązany do przekazywania rocznego obliczenia podatku urzędowi skarbowemu i podatnikowi tylko w przypadku, gdy zostanie przez niego pobrany ryczałt (tj. dochody ponad kwotę 100 000 zł w danym roku podatkowym od tego płatnika; art. 1 pkt 3 i 4 projektu).

Zgodnie z dołączonym do projektu uzasadnieniem, projektodawca przyjął powyższe rozwiązanie w celu ograniczenia obowiązków administracyjnych dla płatników. Jednocześnie podejście to nadmiernie obciąża podatnika, który ma dokonać samodzielnego obliczenia zobowiązania podatkowego w sytuacji, gdy osiągnął łączne zyski ponad 100 000 zł z wielu źródeł (np. liczne lokaty terminowe, konta oszczędnościowe – w tym w walutach obcych) u więcej niż jednego płatnika i nie otrzymał od nich żadnej informacji dotyczącej rocznego obliczenia podatku. Ponadto brak takiej informacji może w skrajnym przypadku oznaczać brak świadomości przekroczenia progu i obowiązku złożenia stosownego rocznego zeznania podatkowego. Wreszcie, rozwiązanie to utrudniałoby kontrolę wywiązywania się z obowiązków podatkowych przez organy administracji skarbowej (w przypadku braku złożenia zeznania, pomimo zysków z oszczędności u wielu płatników przekraczających łącznie proponowany w projekcie próg).

Mając na względzie powyższe, wskazane byłoby poddać pod rozagę obowiązek wysyłania (udostępniania) przez płatnika informacji każdemu podatnikowi, niezależnie od kwoty osiąganych dochodów (przychodów).

Z poważaniem

Prezes
Narodowego Banku Polskiego

Adam Głapiński



KRAJOWY ZWIĄZEK BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Razem możemy więcej

Warszawa, 24 września 2024 r.

KZBS/W/10/287/508/2024/MC

SEKRETARIAT Z-CY SZEFKA KB

L.dz. DS. 1804. 268. 2024

Data wpływu 24.09.2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Senatu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do przekazanego do opinii, przy piśmie z dnia 5 września 2024 r. znak SPS-WP.020.207.5.2024, poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej „Projekt”) Krajowy Związek Banków Spółdzielczych (KZBS), przekazuje stanowisko w tej sprawie.

Projekt jest spójny ze stanowiskiem KZBS w sprawie potrzeby zmian ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2022.2647 t.j. z dnia 2022.12.16 ze zm.) (dalej „ustawa PIT”) w zakresie opodatkowania tzw. podatkiem Belki przychodów zaliczanych do źródła przychodów „kapitały pieniężne”.

W związku z powyższym KZBS popiera Projekt. KZBS niezmiennie stoi na stanowisku, zgodnie z którym „podatek Belki” wpływa negatywnie m.in. na chęć oszczędzania i gromadzenia kapitału - zwłaszcza na lokatach bankowych i kontach oszczędnościowych. Wprowadzenie rozwiązania w postaci kwoty wolnej od "podatku Belki" w wysokości 100 000 zł miałoby pozytywny wpływ na skłonność do oszczędzania i gromadzenia kapitału, co jest szczególnie ważne również w kontekście konieczności wydłużenia wymagalności pasywów przez sektor bankowy, aby poprawić strukturę finansowania długoterminowych kredytów.

Biorąc powyższe pod uwagę wyrażamy przekonanie, że celowym jest podjęcie działań, które pozwolą uchylić lub przynajmniej złagodzić przedmiotowe rozwiązanie.

Z poważaniem,

Małgorzata Iwanicz-Drozdowska

Prezes Zarządu KZBS

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-4P.020.207.10.2024

24.09.2024

Data wpływu



RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 22/09 2024 r.

1001-1.0280.247.2024

dot. SPS-WP.020.207.5.2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępcą Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 września 2024 r., nr SPS-WP.020.207.5.2024, odnoszące się do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. *Prawo o prokuraturze* (Dz.U. z 2024 r., poz. 390), uprzejmie informuję, że nie przedstawiam opinii o tym projekcie, gdyż normuje on problematykę leżącą poza zakresem zadań prokuratury.

Łączę wyrazy szacunku,

Adam Bodnar
Adam Bodnar

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. 1120.380.2024
Data wpływu: 26.09.2024

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-WP.020.207.11.2024
Data wpływu: 26.09.2024